

τη σύγκρουση, στο χώρο του σημερινού Forum Romanum, μεσολαβούν συμφιλιωτικά οι γυναίκες που είχαν κρατηθεί στη Ρώμη, έτσι οι Σαβίνοι γίνονται Ρωμαίοι πολίτες

και ο Ρωμύλος δέχεται συμβασιλεύα τον αρχηγό τους Τίτο Τάτιο. Από τότε ο Ρωμύλος βασιλεύει σαράντα χρόνια ακόμη, ώσπου σε μια θύελλα εξαφανίζεται στον ουρανό. Βλ.λ.

*Αινείας, Ασκάnios, Βένους, Λαβίνια, Λατίνος και Τούρνος.*

Σχετικά καλλιτεχνήματα είναι η λεγόμενη λύκαινα του Καπιτωλίου, χάλκινο άγαλμα, οι πίνακες του Ρού-

μπενς, περ. 1618 (Ρώμη, Καπιτώλιο), και του Ντα Κόρτονα, πριν από το 1669 (Παρίσι, Λούβρο), και οι όπερες του Καβάλλι, 1645, του Ντράγι, 1674, και του Πόρτα, 1720.

## Σ

**Σαβάζιος.** Φρυγικός θεός της βλάστησης, που η λατρεία του διαδόθηκε σε όλη τη δυτική Μ. Ασία, τη Θράκη, τη Μακεδονία και τη νοτιότερη Ελλάδα στα κλασικά χρόνια. Τον 1ο και 2ο αι. μ.Χ., έγινε γνωστός στη Ρώμη, καθώς και την κεντρική και τη δυτική Ευρώπη, ταυτισμένος με τον Διόνυσο\*.

**Σαβίνες.** Αρπαγή των Σαβίνων. Βλ. λ. *Ρωμύλος*.

**Σάι** (αιγυπτ. *Š3y, Schai*, ελλην. *Ψαίς*). Αιγυπτιακή θεά, προσωποποίηση της Τύχης\*, υπόσταση του Κα\*. Θεωρήθηκε μαζί με τη Ρενενέτ\* και την Αχάου («χρόνος ζωής») ως συνισταμένη του πεπρωμένου, όπως άλλωστε πιστοποιεί το ίδιο το όνομά της: «Καθοριστής» (πρβλ. τις τρεις ελληνικές Μοίρες\*). Αν και ήταν νοητή ως αυθυπόστατη οντότητα, πιστευόταν ότι καθίσταται ενεργός από τον Ρα\*. Στα ελληνορωμαϊκά χρόνια θεωρήθηκε ως πρωταρχικός θεός και σχετίστηκε με τον Ουροβόρο\* και την ελληνική Τύχη.

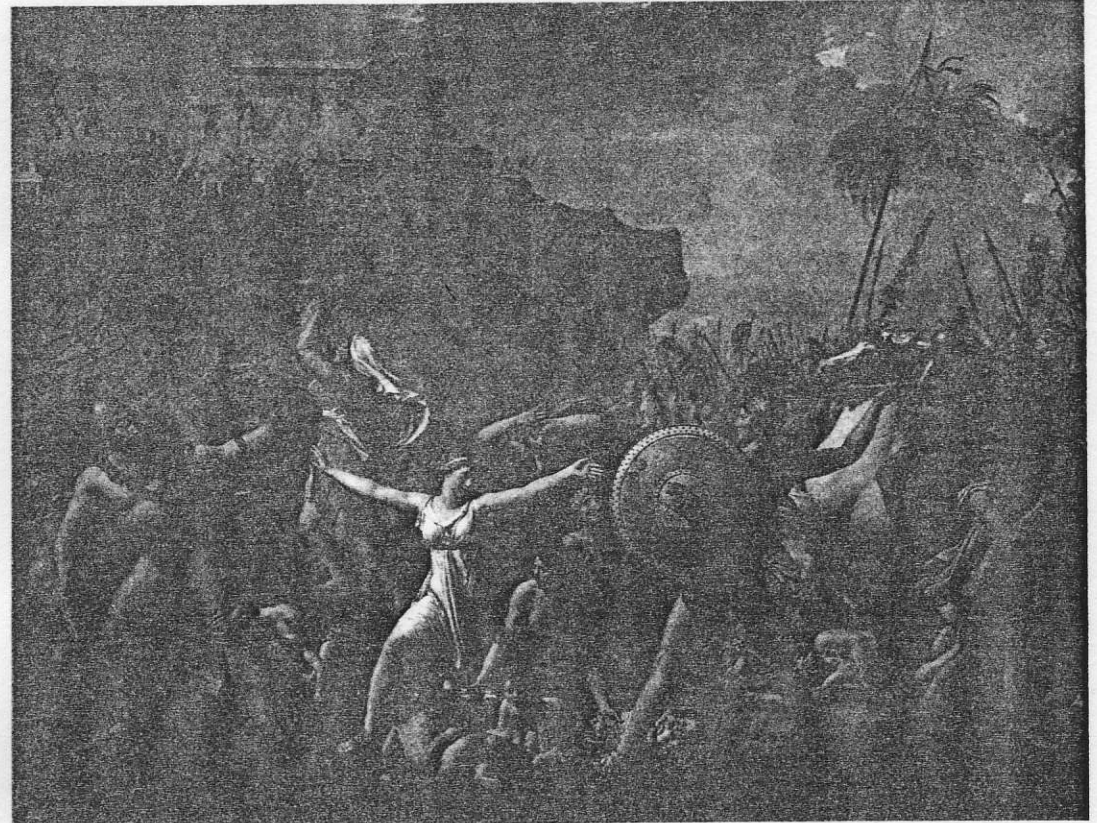
**Σαλμακίς.** Βλ.λ. *Ερμαφρόδιτος*.

**Σάλμοξις.** Βλ.λ. *Ζάλμοξις*.

**Σαλμωνεύς.** Επώνυμος ήρωας της Σαλμώνης της Ήλιδας, μυθολογούμενος ως οικιστής και πρώτος βασιλιάς της και γενεαλογούμενος ως γιος του Αίολου\* (2) και πατέρας της Τυρώς\*. Γι' αυτόν παραδίδεται ότι αξίωσε να τον λατρεύουν σαν το Δία\*, ότι απομιμήθηκε με τεχνητά μέσα στις βροντές και τις αστραπές αυτού του θεού και ότι έτσι προκάλεσε την οργή του, που εκδηλώθηκε με κεραυνοπληξία του Σαλμωνέα και καταστροφή της χώρας του. Ο μύθος έχει πρότυπο τον πρωτόγονο, που επιδίδεται σε μαγεία της βροχής.

**Σαμάς** (σουμερ. και ασσυροβαβυλ. *ŠUTU*, ουγκαριτ. *Saps*, γραμ. *Samš*, αραβ. *Sams*, υεμεν. *SMSM, Samas*). Ασσυροβαβυλωνιακός θεός του Ηλίου, το όνομα του οποίου σχεδόν σε όλες τις σημιτικές γλώσσες σημαίνει κυριολεκτικά τον ήλιο.

Οι Ασσυροβαβυλωνίοι γενεαλογούσαν τον Σαμάς ως γιο του Σιν\* και αδελφό της Ιστάρ\*. Με την ιδέα του υπόγειου νυκτερινού ταξιδιού του Ήλιου\* στον Κάτω\* κόσμο, ο



Οι Σαβίνες προσπαθούν να σταματήσουν τη σύγκρουση μεταξύ Ρωμαίων και Σαβίνων. Ελαιογραφία του J. - L. David, 1799 (Παρίσι, Λούβρο).

Σαμάς ταυτίστηκε με τον Νεργκάλ\*. Σε διάφορα έπη παρουσιάστηκε κυρίως ως η έκφραση του ζωοδότη και του δικαίου του ενός και μόνου θεού του ασσυριακού μονοθεϊσμού (βλ.λ. *Άνου, Ενλίλ, Έα, και Ασσύρ*). Στα νεοασσυριακά χρόνια αυτός ήταν ο κύριος χαρακτήρας του Σαμάς, ο οποίος κατά τα λοιπά είχε ταυτιστεί με τον Ασσύρ, είτε απόλυτα είτε ως σύμβολό του, δηλ. ως φτερωτός ήλιος, που τόνιζε την ασσυριακή ανεικονική ιδεολογία. Οι κύριοι ναοί του, ονομασμένοι Εμπαμπάρ (σουμερ. «Ναός του Ηλίου»), βρίσκονταν στη Σιππάρ και τη Λάρσα και πρόβαλλαν την ηλιακή ιδεολογία, το ηλιακό ημερολόγιο και την ανεικονική λατρεία του Σαμάς και εκτός της Μεσοποταμίας. Πάρεδρός του είχε θεωρηθεί στα νεο-σουμεριακά χρόνια η Αία, η οποία σύντομα αφομοιώθηκε από την Ιστάρ.

Αν και η θέση του Σαμάς στους

Ασσυροβαβυλωνίους δεν αντιστοιχεί στη θέση του Ρα\* στην Αίγυπτο, οι μεταγενέστερες επιδράσεις του ήταν έντονες και διατηρήθηκαν σχεδόν δυόμισι χιλιετίες μετά την εξαφάνιση των Ασσυρίων (612 π.Χ.). Εξάλλου ο Σαμάς βοήθησε στη μυθολόγηση του χαπτικού Εστάν, του χεττιτικού Ιστάνου\* και του λουβιτικού Τιουάζ\*. Έτσι στην Ανατολία ο Σαμάς λατρευόταν με διάφορα τοπικά ονόματα. Στους Χανασανίτες της Ουγκαριτ ο Ήλιος έγινε γνωστός ως Σαπς, ήταν όμως θηλυκού γένους. Μυθολογήθηκε εκτεταμένα πάντοτε σε σχέση με τον Ελ\*, κύριο θεό του χανασανικού μονοθεϊσμού, διαδόθηκε στους Αραμαίους, τους Άραβες και τους (μη Άραβες) Υεμενίτες στην Παλμύρα, τη Δούρα Ευρωπό, την Έδεσσα της Οσρονηής στα χρόνια των Αβγαρητών και μεταγενέστερα, καθώς και στη Χατρά. Παρά τη σχετική διάδοση του Μίθρα\*-Ηλίου και στους

Αραμαίους των ελληνοιστικών και ελληνορωμαϊκών χρόνων, ο Σαμς ποτέ δεν υποχώρησε, και σ' αυτό το γεγονός οφείλεται η διατήρηση του Ηλίου στα μισθραϊκά ρεύματα ως alter ego του Μίθρα. Οι Υεμενίτες μυθολόγησαν τη Σαμάσεμ, θηλυκή ηλιακή θεότητα, ως πάρεδρο του Αθάρ\*, ενώ στο Καταμπάν την μυθολόγησαν ως σύζυγο του Σιν. Σ' αυτές τις περιπτώσεις η ηλιακή θεά ήταν κρατικό σύμβολο. Στο Ισλάμ επιφυλάχθηκε τιμητική θέση στον Σαμς (Ήλιο) και οι επί αιώνες αποδεκτοί από το Ισλάμ αστρολάτρες Σύροι Σαβαίοι του Σουματάρ (κοντά στο Χαρράν) λάτρευαν τον Σαμσί ως τις αρχές του 20ού αιώνα.

K. ΜΕΓΑΛΟΜΜΑΤΗΣ

**Σαμς.** Βλ.λ. *Σαμάς*.

**Σάνγκο (Shango ή Sango).** Ο παντοδύναμος θεός της βροντής, κατά τη φυλή Γιουρούμπα της Νιγηρίας